

Svaz průmyslu a dopravy ČR

Technické vzdělávání v ČR

Prezentace vybraných výsledků z
výzkumného šetření realizovaného pro

**ROK PRŮMYSLU
A TECHNICKÉHO
VZDĚLÁVÁNÍ**

3. prosince 2015

K výzkumu...

V průběhu posledních let realizoval Ipsos výzkumy trhu a veřejného mínění, které mj. sledovaly i témata průmyslu, školství, technického vzdělávání, CSR a udržitelného rozvoje.

V r. 2015 to byly výzkumy pro vyhlášovatele soutěže Manažer roku – Českou manažerskou asociaci, Konfederaci zaměstnavatelských a podnikatelských svazů, Svaz průmyslu a dopravy ČR (Aktuální názory manažerů a veřejnosti – březen 2015), pro vydavatelství ECONOMIA (Názory populace ČR k tématu školství – září 2015), pro Business Leaders Forum (Pohled veřejnosti na české školství a na úroveň základních škol – červen 2015) aj.

Svaz průmyslu a dopravy ČR chtěl navázat na zjištěné poznatky a detailně prozkoumat, jaké postoje populace ČR zaujímá vůči technickým oborům a průmyslu.

Proč zaujímají právě takové postoje a ne jiné?

Jaké existují bariéry u rodičů a dětí vůči technickým oborům?

Ipsos realizoval 2 skupinové diskuze s rodičem žáků 9. tříd ZŠ, s rodiči studentů maturitních ročníků SŠ a gymnázií do 18 let.

Ptali jsme se 548 rodičů dětí od 10 do 15 let a 461 rodičů dětí od 16 do 18 let.

Výběr střední školy

Výběr vysoké školy

Postoje k technickému vzdělávání a průmyslu

Směrování dětí k technickému vzdělávání

Hlavní zjištění a doporučení

Výběr střední školy

Rozhodovací proces o výběru oboru střední školy

Budování povědomí o různých profesích (oborech) od útlého dětského věku.

Dítě si vytvoří představu, kterým směrem se chce ubírat, a rodiče jej usměrní na základě svých zkušeností a názorů.

Rozhodování gymnázium vs. odborná střední škola
Rodiče obdrží seznam škol od ZŠ.
Konečný výběr školy záleží na talentu a zájmech dítěte, vlivu učitelů a dostupnosti škol v okolí.

Představení SŠ ve škole, návštěva veletrhu škol či dne otevřených dveří.

„Rodiče bez technického vzdělání obtížně rozeznávají a rozvíjí technický talent a zájem svého dítěte.“

Všechny školy

Ne-technická škola

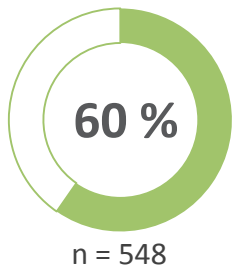
Technická škola

VLIV RODIČŮ VS. DĚTI

Děti mají jen matnou představu o možnostech vzdělávání – rodiče je doprovází na veletrhy a dny otevřených dveří.

6 z 10 rodičů ví, na jakou střední školu by jejich děti mohly pokračovat. Třetina z nich uvažuje o gymnáziu nebo o SOŠ, v potaz přichází i střední průmyslové školy.

Q3. Máte již představu o tom, na jakou školu Vaše dítě půjde? Q4. O kterých školách uvažujete, že by Vaše děti mohly studovat? Q5. Z jakého hlavního důvodu uvažujete právě o tomto typu školy?

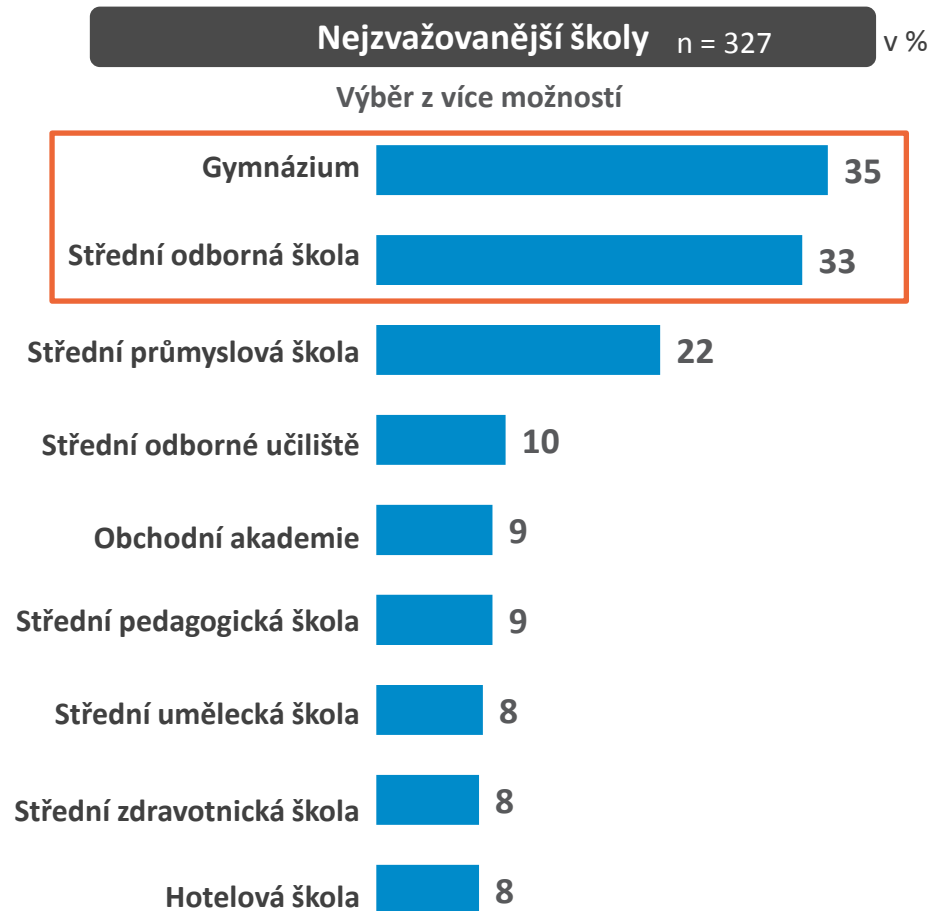

Rodičů s dětmi na ZŠ má již představu o tam, na jakou školu jeho dítě půjde

V čem se liší hlavní důvody pro výběr škol?

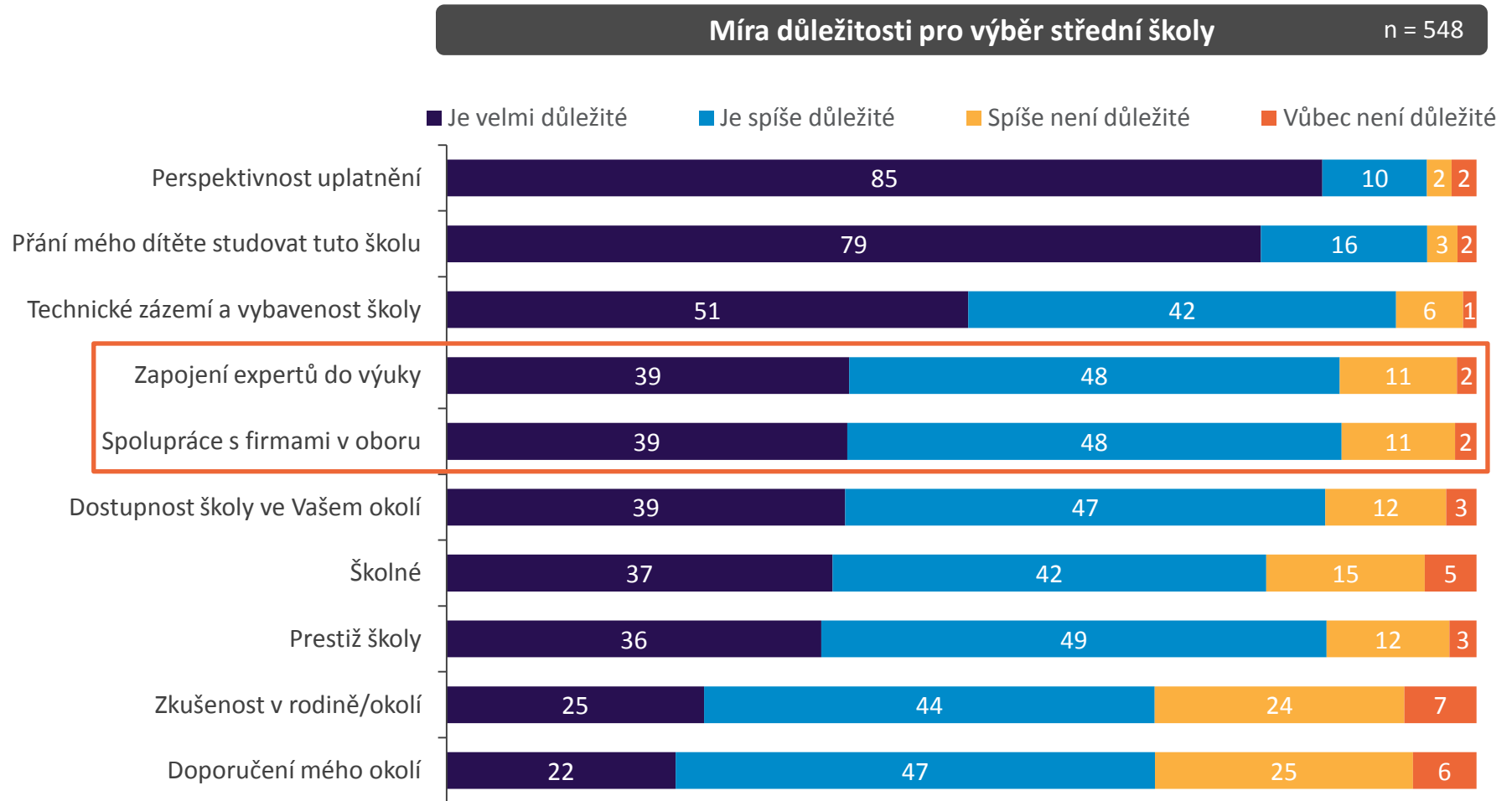
Gymnázium volíme především kvůli **perspektivnosti uplatnění** do budoucna, **kvalitě výuky** nebo **odbornosti učitelů**.

Stejně tak se zajímáme i o **střední odborné školy**, zde však již častěji bereme v potaz **zájmy dětí** a **propojení učiva s praxí**.

Perspektivnost uplatnění, zájem dítěte, technické zázemí a vybavenost školy – to je to, co rodiče nejvíce zajímá při výběru školy.

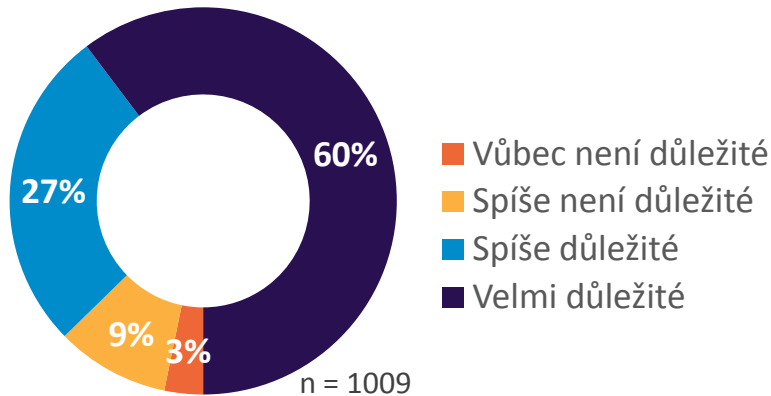
Q6. Do jaké míry jsou pro Vás důležité při výběru školy pro Vašeho syna/Vaší dceru důležité následující faktory?

Maturita je pro rodiče velice důležitá, je to minimum, ke kterému chtějí své děti dovést. Vysoká škola je méně zásadní.

Q1. Do jaké míry je pro Vás důležité, aby Vaše dítě mělo maturitu?

Důležitost maturity

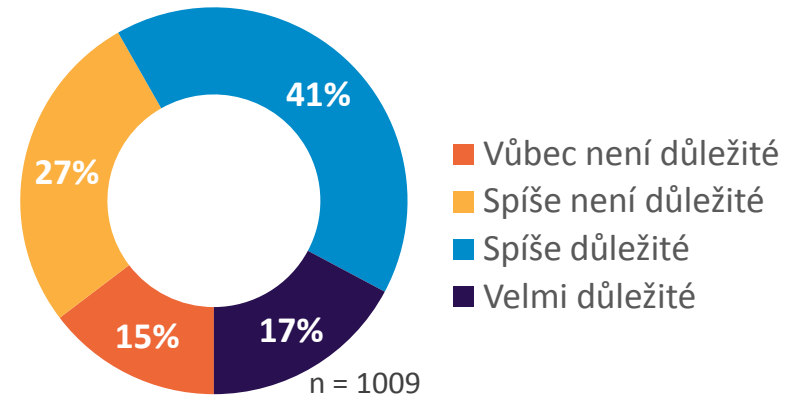

Kvalitativní insight

Maturita je v současné době vnímána jako minimum, ke kterému rodiče své děti chtějí dovést.

Q8. Do jaké míry je pro Vás důležité, aby Váš syn/dcera měl/a vystudovanou vysokou školu?

Důležitost vysoké školy

Kvalitativní insight

Vysoká škola je pro rodiče taktéž důležitá, avšak v mnoha případech není již nezbytnou. Vystudování vysoké školy v některém v současnosti populárních oborů nemusí znamenat, že se v těžké konkurenci absolventů prosadí.

Výběr vysoké školy

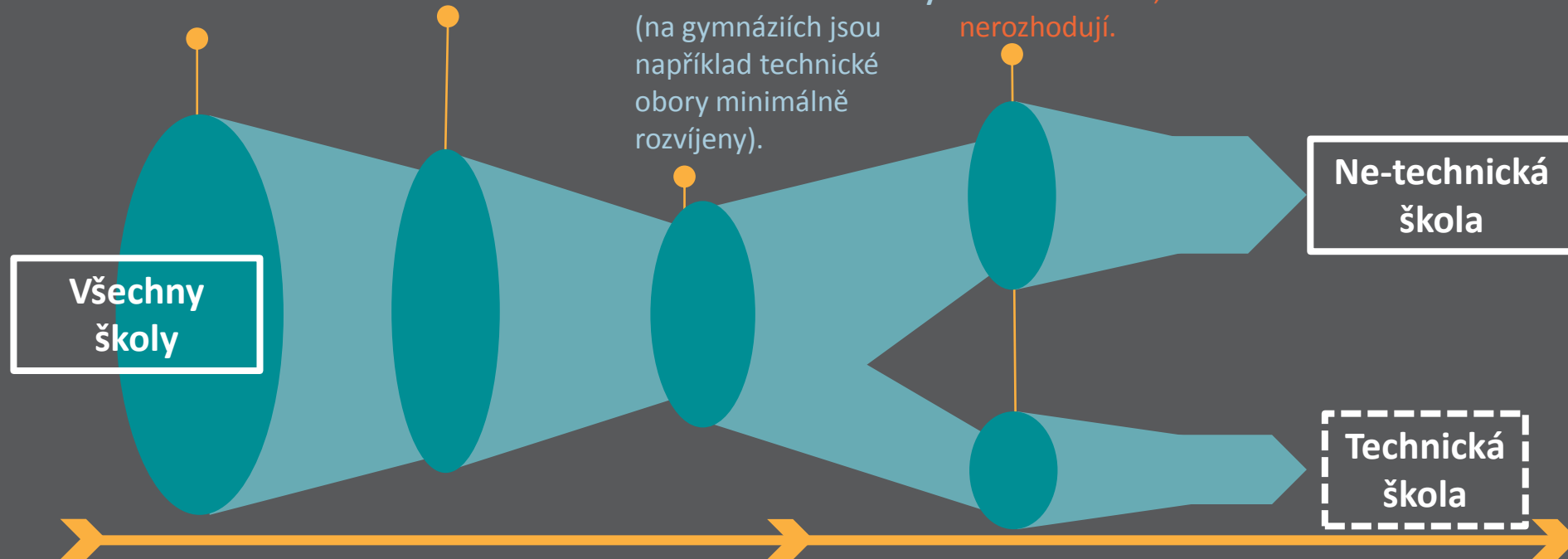
Rozhodovací proces o výběru vysoké školy

Dítě už má představu, kterým směrem se chce ubírat – chodí na gymnázium či zaměřenou střední školu.

Představa dítěte je konfrontována s názory rodičů o perspektivě jednotlivých oborů a jejich vhodnosti.

Konečné rozhodnutí o zaměření, výběr mezi různými školami. **Významné ovlivnění povědomí o možných školách vychází ze studované střední školy** (na gymnáziích jsou například technické obory minimálně rozvíjeny).

Návštěva veletrhu škol a dnů otevřených dveří, výběr přípravných kurzů. Podávání přihlášek a následný výběr jedné VŠ – **rodiče radí, ale nerozhodují.**

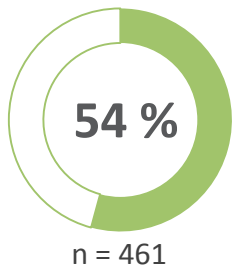

VLIV RODIČŮ VS. DĚTI

Větší iniciativu přebírají děti – jsou už dospělé a rodiče se bojí, že pokud je budou do výběru nutit, tak školu nedokončí

Jasnou představu o tom, kam jejich dítě bude pokračovat po střední škole, má pouze polovina rodičů. Nejčastěji zvažují humanitní a technické obory.

Q3. Máte již představu o tom, na jakou školu Vaše dítě půjde? Q4. O kterých školách uvažujete, že by Vaše děti mohly studovat? Q5. Z jakého hlavního důvodu uvažujete právě o tomto typu školy?

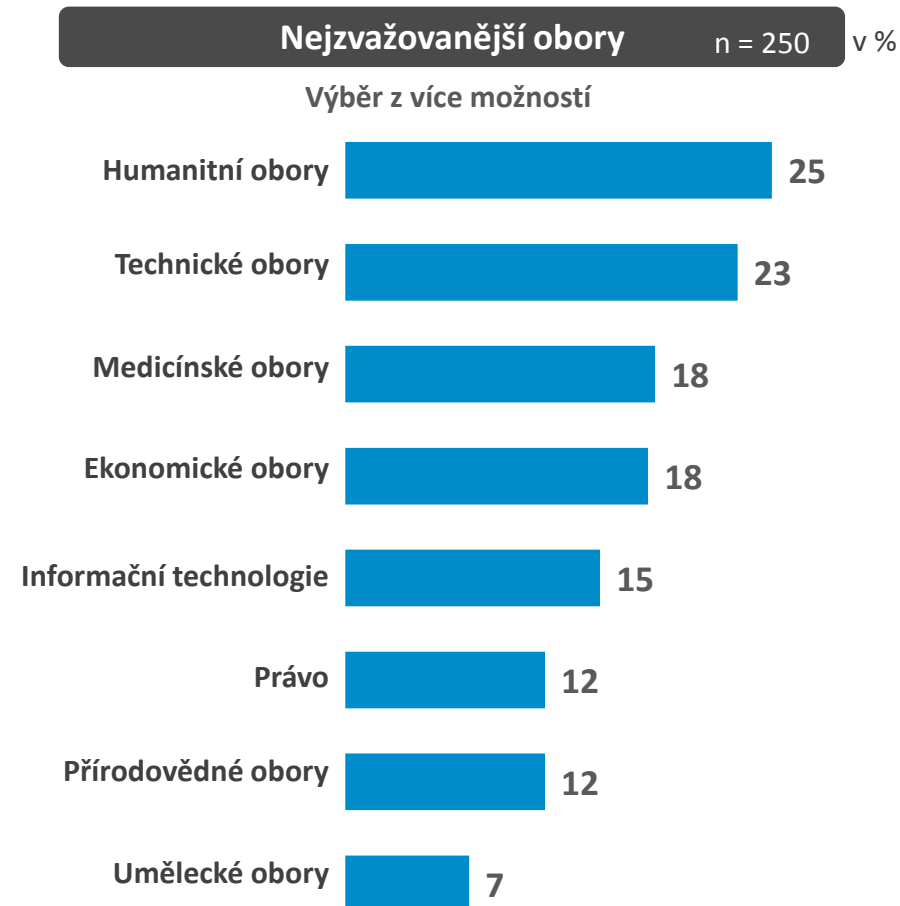

Rodičů s dětmi na SŠ má již představu o tam, na jaký obor jeho dítě půjde dál

V čem se liší hlavní důvody pro výběr oborů?

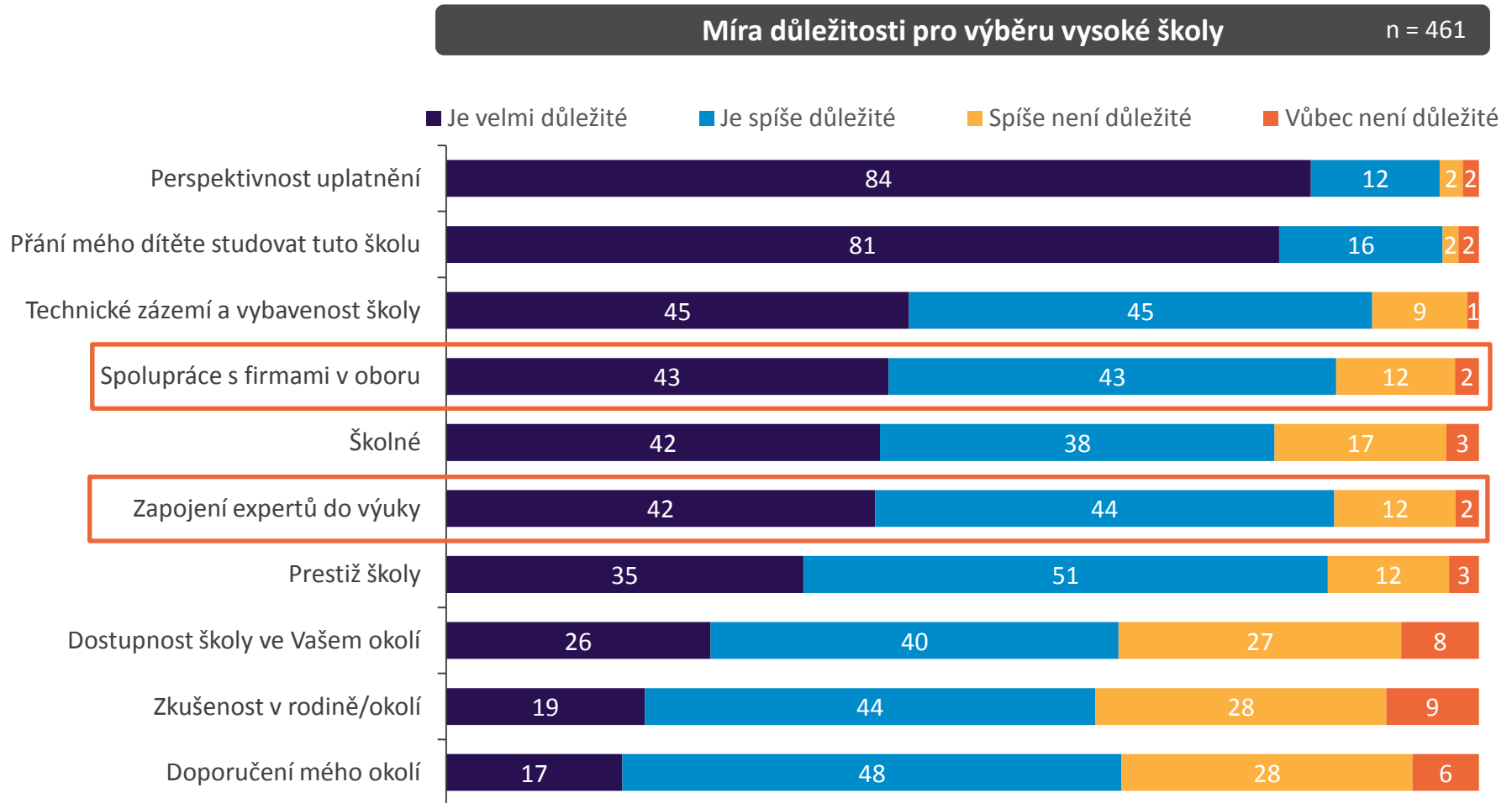
Hlavním důvodem, proč volíme **humanitní obory** je to, že se o to naše děti **zajímají**.

U **technických oborů** tomu tak již ale není, ty chceme pro své děti především kvůli **perspektivnosti uplatnění do budoucna**.

Stejně jako při výběru střední školy, tak i při volbě vysoké školy je pro rodiče nejdůležitější perspektivnost uplatnění a to, zda by na dané škole dítě chtělo studovat.

Q6. Do jaké míry jsou pro Vás důležité při výběru školy pro Vašeho syna/Vaši dceru důležité následující faktory?

Pedagogicko-psychologičtí poradci děti směřují obecným směrem, ale neposkytují rady o tom, jaký konkrétní obor si má dítě vybrat a proč.

- Většina rodičů se setkala s **nabídkou poradenství** pro své děti, ale někteří ji nevyužili, protože už byli rozhodnutí.
- Za přínos je rodiče považují pouze v případě ještě **nerozhodnutých dětí**. I těm byl však při poradě doporučen pouze **směr studia (humanitní, ekonomický, technický)**, kterým by se dítě mělo vydat. Rodiče tak mají pocit, že se od nich nedozvědí **nic nového**.

„Byli jsme na testování, ale nedozvěděla jsem se nic nového... podpořili mě v tom, aby se syn rozhodl sám“
(žena, rozhodování o SŠ)

„Kdybychom v tom rozhodování neměli už dlouho jasno, tak bych ten názor chtěla slyšet“
(žena, rozhodování o SŠ)

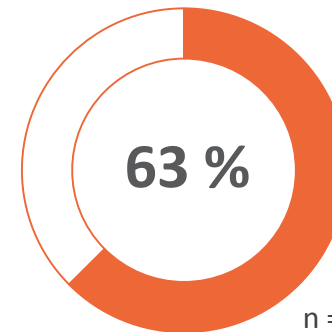
„Byli jsme v nějaké poradně, stálo to asi 2 tisíce, kde dceři vyšlo, co by mohla dělat za školy, ale nakonec to k ničemu nebylo“
(muž, rozhodování o VŠ)

Velká část rodičů nemá o oborech spojených s technickým vzděláváním dostatek informací. Nejvíce informací o vzdělání máme z dnů otevřených dveří a z webových stránek škol.

Q7. Ze kterých zdrojů získáváte informace ohledně možnosti vzdělávání v ČR?

Dostatečnost informací o technickém vzdělávání

Rodičů má pocit, že o oborech spojených s technickým vzděláváním nemá dostatek informací

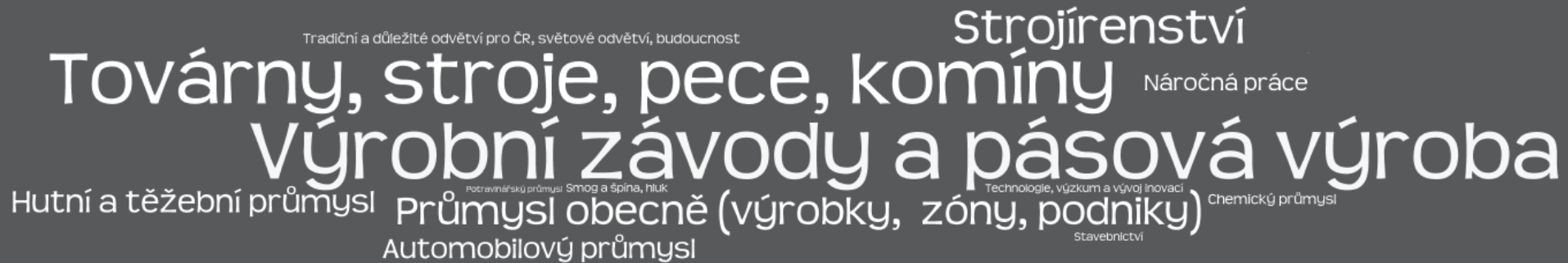
Postoje k technickému vzdělávání a průmyslu

Průmysl je vnímán především jako práce v továrnách, ve výrobních závodech, technické vzdělávání si lidé spojují více s moderními obory a vyspělými technologiemi. SP

Q25. Co se vám vybaví, když se řekne průmysl? Q9. Co se vám vybaví, když se řekne technické vzdělávání?

Asociace s průmyslem

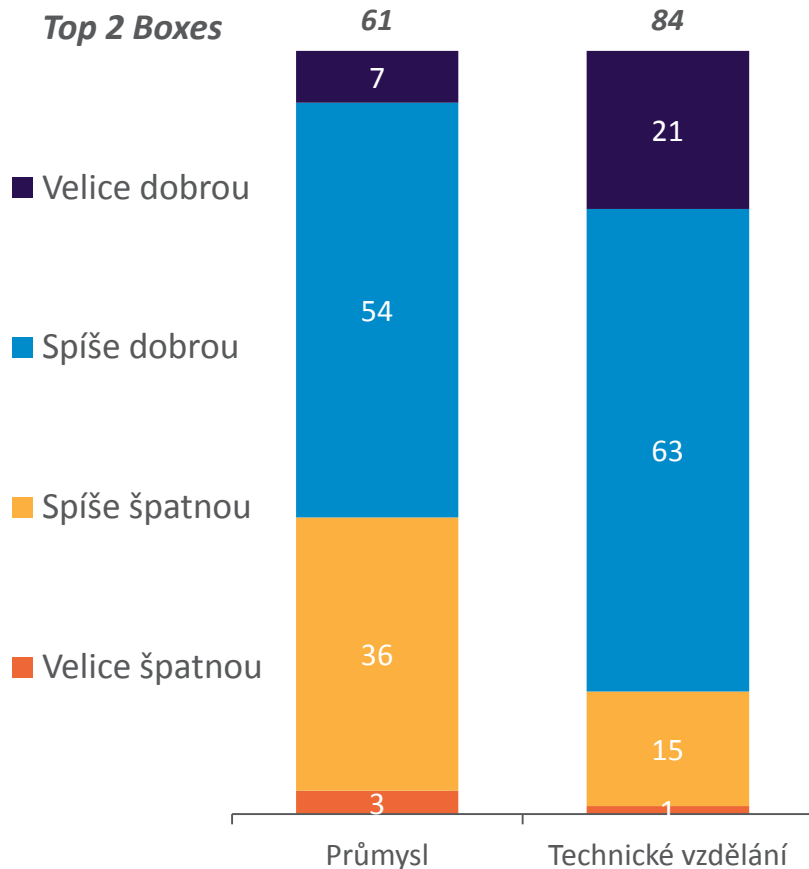
Asociace s technickým vzděláváním

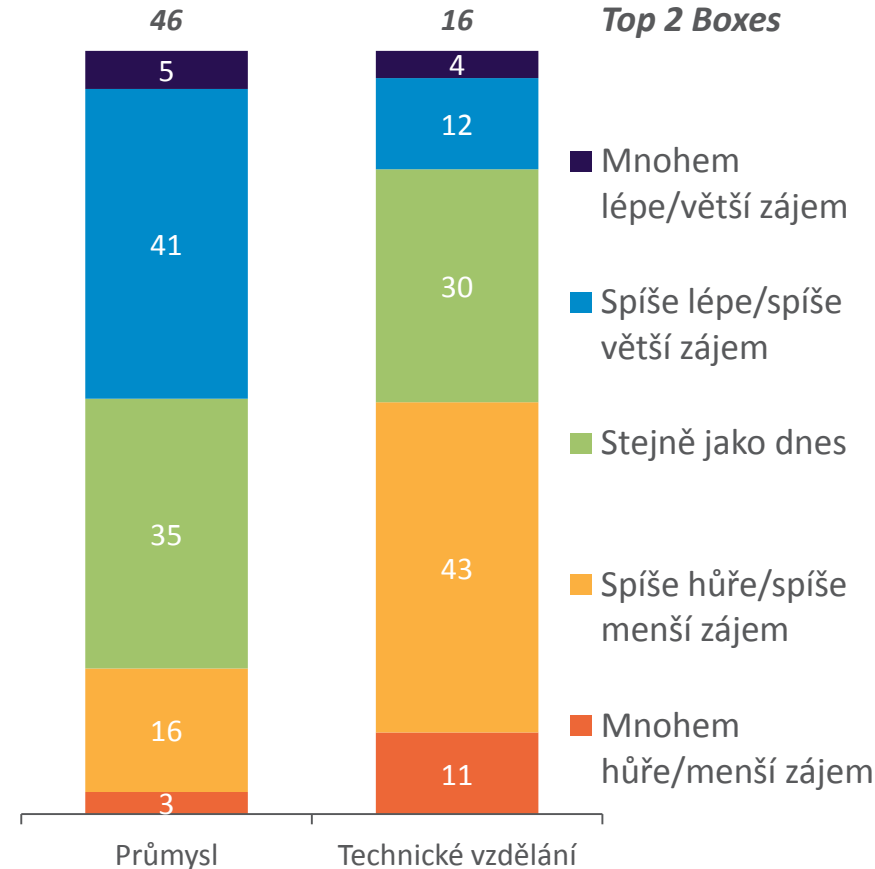
Průmysl i technické vzdělání má u nás dobrou pověst. Avšak přestože je očekáváno, že průmyslu se bude do budoucna dařit, zájem o technické vzdělání bude spíše klesat.

Q10. Jakou má podle Vás v současné době technické vzdělání pověst? Q12. Jaká je podle Vás budoucnost technického vzdělání v ČR?
Q26. Jakou má podle Vás průmysl v současné době pověst? Q28. Jakou má podle Vás v Česku průmysl budoucnost?

Jakou mají pověst

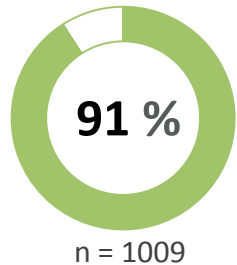

A jak se jim bude dařit v budoucnu?

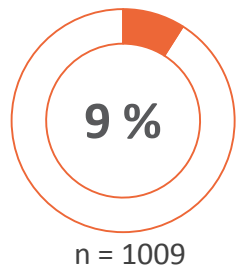

Pokud by se děti rozhodly studovat technické obory, rodiče by jim v tom nebránili. Kromě toho, že nehodlají jít proti volbě svého dítěte, technické vzdělání považují za perspektivní.

Q14. Kdyby se Váš syn/Vaše dcera dneska rozhodla, že půjde studovat technicky zaměřenou školu, do jaké míry byste jej/ji v jeho/jejím rozhodnutí podporoval nebo odrazoval?

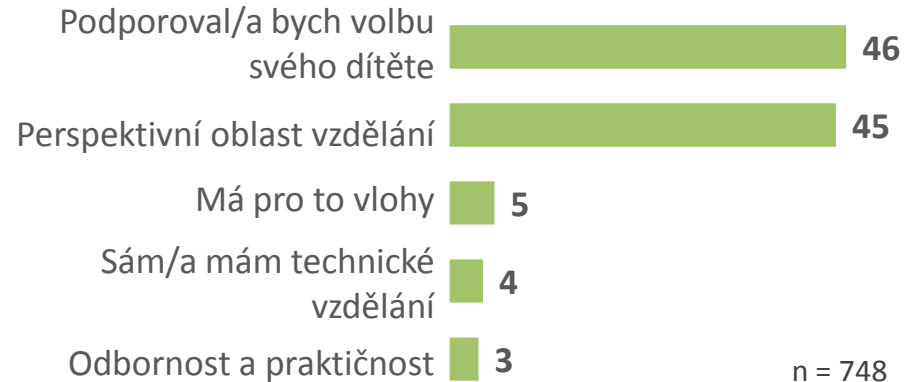
Rodičů by svého syna nebo svou dceru ve výběru technického vzdělání podporoval/a

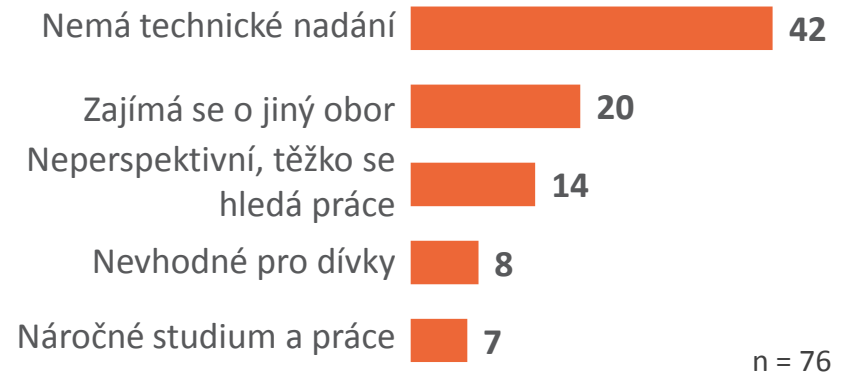
Pouze 9 % rodičů by svého syna nebo svou dceru od technického vzdělání odrazovalo

Q15/Q16. z jakého důvodu byste svého syna/svou dceru v jeho/jejím rozhodnutí podporoval nebo nepodporoval?

Proč podporovat volbu technického vzdělání dětí

Proč nepodporovat volbu technického vzdělání dětí

Motivátory

- **Perspektivnost uplatnění**
- Na technických oborech je **nižší konkurence** než u humanitních (platí i o uplatnění).
- Některé technické obory jsou vnímány jako **jistota zaměstnání** do budoucna.
- **Větší důraz na praxi**

Bariéry

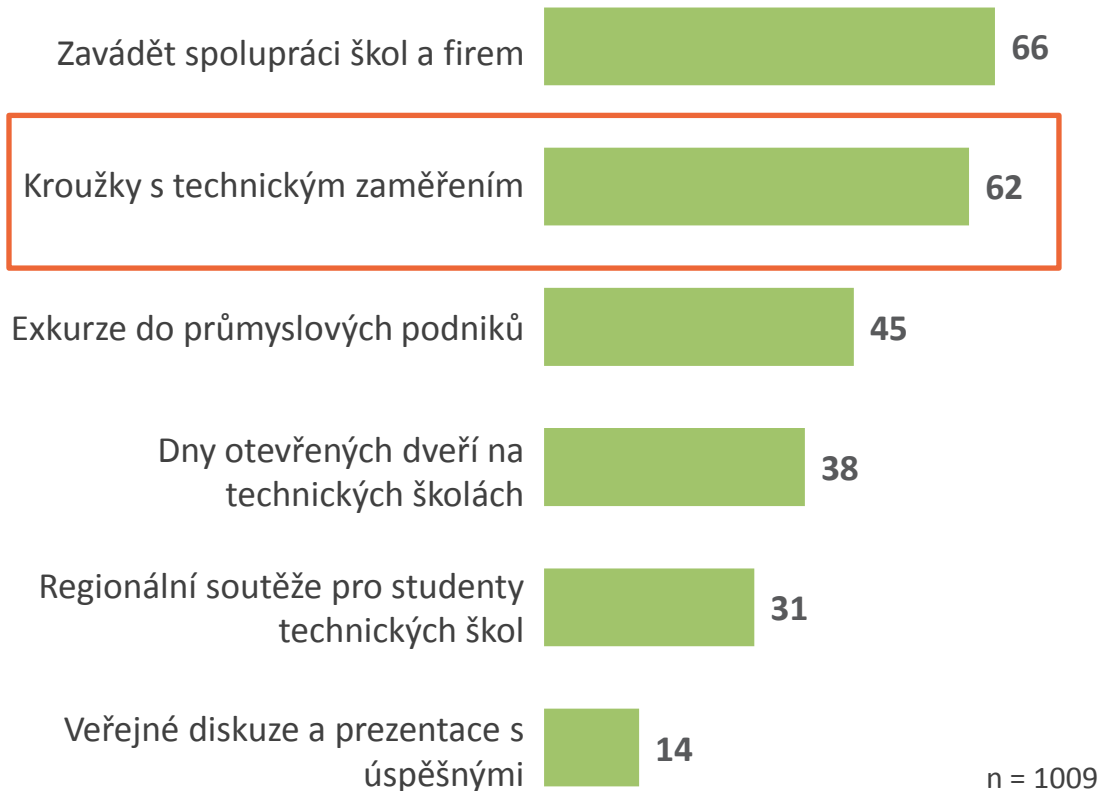
- Děti i rodiče příliš **nevědí**, co si pod jednotlivými technickými obory představit.
- Vývoj techniky způsobuje **rychlou ztrátu hodnoty technického vzdělání**, pokud zaměstnanec na chvíli přestane pracovat v oboru (ženy na rodičovské dovolené).
- Technické školy **nejsou** považovány za **prestižní**.
- Školy jsou **náročné** (především v matematice).
- Dítě **musí mít technický talent**, případně být zručné.
- U technických VŠ panuje obava z **obtížných přijímacích zkoušek**.

Směřování dětí k technickému vzdělání

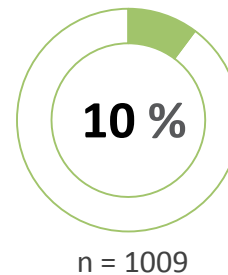

Přítom rozvoj spolupráce škol a firem a možnost docházet do technických kroužků jsou podle rodičů nejlepšími možnostmi jak podpořit zájem o technické vzdělávání.

Co by mohlo podpořit zájem o technické vzdělání?

Navštěvuje syn/dcera technicky zaměřený kroužek?

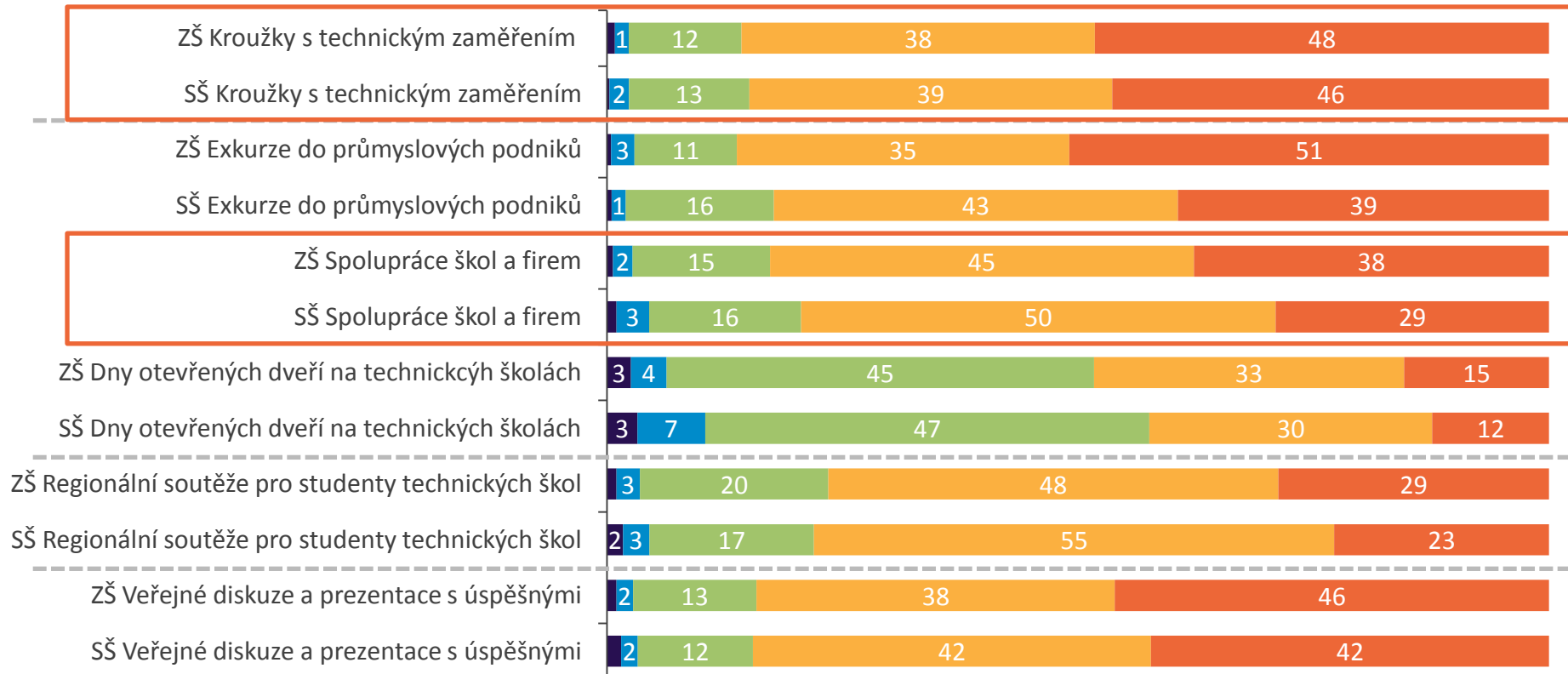

Dětí se věnuje technicky zaměřenému kroužku

Aktivít, při kterých by se mohly děti seznámit s technickými obory, je na školách podle rodičů málo.

Do jaké míry jsou tyto aktivity/služby dostupné ve Vašem okolí nebo na škole, kde studuje Váš syn/Vaše dcera?

■ Je jich rozhodně hodně ■ Je jich spíše hodně ■ Je jich tak akorát ■ Je jich spíše málo ■ Je jich rozhodně málo

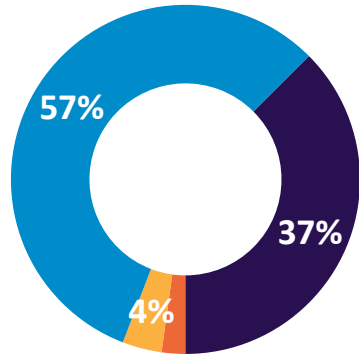

n = 1009

Zájem o technické vzdělání by se mělo u dětí rozvíjet již od základní školy, v současnosti to však školy rozvíjet v dětech nedokáží – říkají rodiče.

Měl by se zájem o technické vzdělání rozvíjet již na ZŠ?

- Rozhodně ne
- Spíše ne
- Spíše ano
- Rozhodně ano

n = 1009

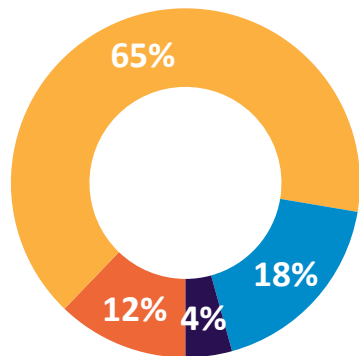
Proč současné základní školy nedokáží v dětech vzbudit zájem o technické vzdělání?

Chybí finanční prostředky a příslušná vybavení
Učitelům nezáleží na dětech **Není o to zájem**
 Osnovy s tím nepočítají Chybí kvalifikovaní učitelé
Nedostatek kroužků a exkurzí
 Chybí praktické předměty
Škola nic takového nenabízí
Učitelé nedokáží děti zaujmout

n = 563

Dokáží ZŠ rozvíjet zájem o technické vzdělání?

- Rozhodně ne
- Spíše ne
- Spíše ano
- Rozhodně ano

n = 1009

Jak dokáží současné školy v dětech vzbudit zájem o technické vzdělání?

Různé projekty, soutěže a domácí úkoly
Děti jsou zvědavé, dobře zpracovávají nové informace
Exkurze
Dobrá kvalifikace učitelů **Učitelé děti motivují a rozvíjí jejich potenciál**
Doba pokročila, děti umí více než dříve **Praktická výuka**
Kroužky různého zaměření
Učí se tomu při hodinách matematiky, fyziky, počítačů...

n = 143

Hlavní zjištění a doporučení

Technické vzdělávání má dobrou pověst, ale postrádá pilíře, které by mohly pomoci reálný zájem zvýšit

1

Technické vzdělávání má mezi rodiči dobrou pověst. Pojí se s ním **představy o moderních oborech a vyspělých technologiích**. Avšak i přesto, že očekáváme, že se **průmyslu bude dařit lépe, zájem o technické vzdělávání bude podle nás klesat**.

2

Rodiče nemají o technickém vzdělávání **dostatek informací** a nedokážou si udělat jasnou představu o budoucím uplatnění absolventů s technickou školou. **K dětem se tak často výhody technického vzdělávání nedostanou**, pokud jim je sám rodič nedokáže představit.

3

Současné školství podle rodičů **nedokáže budovat v dětech zájem o technické vzdělání**, který je potřeba vytvářet již od základní školy. Chybí nám **aktivity, které by na školách dokázaly děti seznámit s technickými obory a rozvíjet jejich nadání**. **Chybí nám propojení ve spolupráci firem a škol, exkurze do průmyslových podniků a zájem o technicky zaměřené kroužky**.

Co může pomoci zájem o technické obory zvýšit?

- 1 Pracovat na rozpoznání a rozvíjení **technického zájmu a talentu** u dětí již od základní školy.
- 2 **Zatraktivnit výuku matematiky, fyziky a chemie**, včetně exkurzí (science centra, exkurze do továren, do škol).
- 3 Pořádání dílen (praktických hodin) na ZŠ ve **spolupráci s odbornými školami** tak, aby děti zaujaly (zapojení moderní techniky).
- 4 **Jasná a srozumitelná komunikace** – představení konkrétních pozic, zapojení reálných osob do propagace a reference absolventů i zaměstnavatelů.

Střední i vysoké školy by měly více komunikovat směrem k žákům a rodičům, nabourat stereotypní představy a ukázat aktivitu:

- **Osobní kontakt a zkušenosti jsou nenahraditelné** – zacilte na třídní schůzky, zpřístupněte exkurze, navštěvujte děti ve škole
- **Praxe a spolupráce s úspěšnými firmami rodiče zaujme** – vyplatí se uvádět jména firem a reference
- **Kvalitní webové stránky jsou základ** – je vhodné je ozvláštnit např. propagačním videem ukazujícím zájem o nové studenty
- **Dokažte, že technické obory nejsou jen pro kluky** – představte jim i vaše studentky a absolventky

Děkujeme za pozornost

Tomáš Macků
Research & Communication Director
tomas.macku@ipsos.com

Radek Špicar
Viceprezident Svazu průmyslu a dopravy ČR
rspicar@spcr.cz